

ЖСН:870223400019
Тел:87088176542

АБДУЖАЛИЕВА Гульмира Рысбековна,
МКҚК «Таңшолпан» бөбекжай бақшасының әдіскері.
Түркістан облысы, Кентау қаласы

БІР ТҰТАС ТӘРБИЕ – ҰЛТТЫҚ АДАМГЕРШІЛІК ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫҢ НЕГІЗІ

Тәрбие – адамзат өркениетінің маңызды құндылықтарының бірі. Ол қоғамның болашақ ұрпаққа қалдырған бай тәжірибесін, рухани мұрасын жеткізуге бағытталған жүйелі үдеріс. Тәрбиенің негізгі мақсаты – жеке тұлғаның жан-жақты дамуы мен қалыптасуын қамтамасыз ету. Осы тұрғыдан алғанда, бір тұтас тәрбие – ұлттық адамгершілік құндылықтардың өзегі, қоғам дамуының тұрақтылығын сақтаушы негізгі факторлардың бірі болып табылады.

Ұлттық тәрбие және оның маңызы

Ұлттық тәрбие – бұл ұлттың өзіндік ерекшеліктерін, салт-дәстүрін, тілін, мәдениетін, тарихын сақтап, оны ұрпақтан ұрпаққа жеткізудің негізі. Ұлттық тәрбие арқылы адам баласы өз тамырынан ажырамайды, рухани түпқазығын сақтап қалады. Қазақ халқының ұлы ойшылдары, шешендері мен ақындары тәрбиенің ұлттық сипатта болуының маңыздылығын атап өткен. Ұлы Абайдың қара сөздерінде, Шәкәрімнің еңбектерінде, Ыбырай Алтынсариннің педагогикалық идеяларында тәрбие арқылы қоғамның дамуына ықпал ету жолдары нақты көрініс тапқан.

Ұлттық құндылықтарға негізделген тәрбие адамның бойында туған жеріне, халқына деген сүйіспеншілікті, ұлт болашағына деген жауапкершілікті қалыптастырады. Мұндай тәрбие алған адам өз елінің нағыз патриоты болып, ұлттық бірегейлікті сақтап, оны әрі қарай дамытудың жолын іздейді.

Бір тұтас тәрбие – адамның жан-жақты дамуының негізі.

Бір тұтас тәрбие – баланың тұлғалық дамуын барлық бағытта қамтамасыз ететін кешенді үдеріс. Ол адамның ақыл-ой, рухани, эстетикалық, дене және адамгершілік тұрғыдан жетілуін көздейді. Бұл үдерістің басты ерекшелігі – тәрбиенің әртүрлі аспектілерінің өзара байланысын сақтай отырып, бір мақсатқа бағытталуы.

Ақыл-ой тәрбиесі арқылы адам білім алып, әлемді таниды. Білімді ұрпақ қана елдің экономикалық және ғылыми-техникалық дамуына үлес қоса алады. Ақыл-ой тәрбиесі ұлттық құндылықтарға негізделсе, ол ғылым мен білімнің дамуына жаңа бағыт береді.

Рухани-адамгершілік тәрбие адамның ішкі жан дүниесінің бай болуына ықпал етеді. Ұлттық құндылықтарды сақтау, үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсету, отбасылық байланыстарды нығайту – осы тәрбие түрінің негізгі мақсаты.

Эстетикалық тәрбие адамның әсемдікті түсінуіне, өнерді бағалауға және шығармашылық қабілеттерін дамытуға негізделеді. Мәселен, қазақ халқының ән-күйі, қолөнері, ұлттық киімдері эстетикалық тәрбиенің тамаша үлгілері болып табылады.

Дене тәрбиесі денсаулықты нығайтып, еңбекке қабілеттілікті арттырады. Ұлттық ойындар мен дәстүрлі спорт түрлері бұл тәрбиенің маңызды құрамдас бөлігі.

Ұлттық құндылықтарды тәрбиеде сақтау жолдары

Ұлттық адамгершілік құндылықтарды тәрбиенің барлық аспектілеріне енгізу – қазіргі қоғамның басты міндеттерінің бірі. Бұл үшін бірнеше бағытта жұмыс жасау қажет:

1. Отбасылық тәрбие: Отбасы – тәрбиенің алғашқы және негізгі мектебі. Баланың бойына ұлттық құндылықтарды сіңіру ең алдымен ата-ана тәрбиесіне байланысты.
2. Білім беру жүйесі: Мектептерде ұлттық құндылықтарға негізделген арнайы пәндер мен қосымша сабақтар өткізу маңызды. Мәселен, қазақ тілі мен әдебиеті, тарих пәндері арқылы ұлттық болмысты ұғындыруға болады.
3. Қоғамдық ұйымдар мен БАҚ: Ұлттық мәдениетті насихаттайтын қоғамдық ұйымдар мен бұқаралық ақпарат құралдарының рөлі зор. Телехабарлар, фильмдер, әлеуметтік желілер ұлттық тәрбиенің құралына айналуы тиіс.
4. Мәдени іс-шаралар: Ұлттық мерекелер, дәстүрлі ойындар мен фестивальдар ұлттық құндылықтарды дәріптеуге септігін тигізеді.

Қорытынды

Бір тұтас тәрбие – ұлттық құндылықтарды сақтап, оны дамыту жолындағы маңызды қадам. Ұлттық тәрбиені нығайту арқылы біз қоғамымыздың рухани-адамгершілік іргетасын бекітеміз, болашақ ұрпаққа лайықты мұра қалдырамыз. Бұл жолда отбасы, білім беру жүйесі, қоғамдық ұйымдар мен бүкіл қоғамның ынтымақтастығы қажет. Ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген адам – өз еліне, жеріне адал, әлемдік өркениетке өзіндік үлесін қосатын саналы тұлға.